

Nastavni program predmeta: HIRURGIJA SA NJEGOM

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
IV	obavezni	4	6	6	

ECTS po aktivnostima

Predavanja	Vježbe	Seminarski rad	Kolokvij	Pismeni ispit	Usmeni ispit

Nastavnik: Prof dr sc Amir Denjalić

E-mail:

Saradnik: Doc dr sc Harun Hodžić, Doc dr dr sc Hasan Škiljo, Dr Enes Hodžić, doc dr sc Emir Čabrić

Predmeti koji su preduvjet za polaganje	Nema
--	------

Cilj predmeta	Ospoznati studente za sprovođenje sestrinske njegе hirurških pacijenata
----------------------	---

Kompetencije koje će student razviti	Rad na hirurškom odjelu i biti sposoban zbrinuti hirurškog pacijenta u skladu sa svim zahtijevima ovih pacijenata
---	---

Program predavanja:

V1	Povijest hirurgije od praistorije do 21.vijeka
V2	Asepsa-antisepsa, dezifikacija, dezisenkcija, deratizacija i sterilizacija. Anorganski, organski dezifikacioni. Autklav, način rada. Hemiska sterilizacija. Održavanje čistoće u hirurškoj sali, intezivnoj njegi, hirurškom odjelu. Borba protiv intrahospitalnih infekcija
V3	Šok, opća definicija, patofiziologija šoka. Vrste: hipovolemični, kardijalni, infektivni, neurogeni, traumatski. Simptomi, terapija šoka. Izvod.
V4	HIRURŠKE INFKEKCIJE: Infekcije kože, vrste, Vrste bakterija:gram+,gram -, Anaerobne. Virusi, mikoze, Patofiziologija infekta, Tretma hirurških Infekcija,
V5	Povijest transfuziologije. Vrste krvnih grupa, i rh faktora, Vrste preparata krvi, čuvanje, terapija, idnikacije i kontrainikacije, kao i komplikacije poslije davanja transfuzije.
V6	Rane Šta je rana, vrste rana(mehaničke,termičke, blasat, solid rane), način nastanka, patofiziologija, obrada rane, praćenje rane. Zarastanje per primam. Per secundam. Komplikacije rane. Izlječenje rane. Kada se skidaju šavovi.
V7	šta je anestezija, vrste anestezija. Vrste anestezioloških lijekova, uvod u intubaciju. Praćenje pacijenta u općoj anesteziji. Buđenje iz anestezije, praćenje u sobi sa buđenje. Intezivna njega.
V8	Pretrage u hirurgiji i preoperativna priprema pacijenta. Radiološke pretrage, endoskopske pretrage, CT., MNR-aj pretraga, laboratorijske pretrage, specifične pretrage
V9	Neurohirurgija i hirurgija glave i vrata. Urođene anomalije. Traumatske povrede glave i vrata. Hirurške bolesti glave i vrat: epiduralni hematom. Frakture, infektivne hirurške bolesti glave i vrata. Tumori glave i vrata. Osnovne hirurške intervencije glave i vrata.
V10	torakalna hirurgija, kardiohirurgija vaskularna hirurgija. Upoznavanje sa osnovnim bolestima srca, respiracijske krvnih sudova. Infektivne hirurške bolesti ovih sistema. Tumori i karcinom respiracijske, srca, vaskularni.
V11	Bolesti digestivnog trakta, hirurške bolesti. Tumori i karcinom digestivnog trakta. Akutni abdomen, Akutni traumatski abdomen. Vrste osnovnih operativnih tehnika.
V12	Predavanje: urološke bolesti, tumori i karcinomi urogenitalnog trakta. Hirurške urološke

	bolesti.Patofiziologija, terapija uroloških bolesti. Dijagnostička sredstva. Osnovne urološke obrade.
V13	TRAUMATOLOGIJA I ORTOPEDIJA. Osnove koštanog sistema : trauma, prelomi , iščašenja , uganuća. Traumatološke i ortopedске bolesti. Osnove. Karcinomi koštano vezivnog sistema, mišića. Dijagnostika u traumatologiji i ortopediji. Tretman traumatoloških i ortopedskih bolesti. Osnovne operativne tehnika.
V14	RATNA HIRURGIJA Predavanja. Principi ratne hirurgije.Organizacija hirurgije u ratnim uslovima od sanitetske čete, voda, do ratne bolnice. Vrste ratnih rana i principi hirurškog tretiranja ratne rane. Obrada ratne rane i objašnjenje pojma:zarastanje per primam per secundam i primarno odložni šav. Ratne rane: politrauma, air blast povrede. Solid povrede.Osnovne ratne povrede i principi previjanja.
V15	PREDAVANJE: REPETICIJA PREDAVANJA
V1	Upoznavanje studenata SA PREDMETOM HIRURGIJA: NAČINOM IZVOĐENJA VJEŽBI,Provjera mikrobiološkog nalaza..
V2	upoznavanje studenta sa radom u bloku za sterilizaciju. Način pripreme sterilnog materijala, pakovanje, sterilizacija.Proces rada autoklava. Provjera sterilizacije, administracija.Mikrobiološka kontrola sterilnog veša.
V3	PREPOZNAVANJE PACIJENTA U STANJU šOKA , sestrinske procedure.mjerenje vitalnih parametara: TA, urinarni kateter, disanje stanje svijesti,,puls.Praćenje pacijenta u stanju šoka, praćenje vitalnih parametara, održavanje higijene pacijenta.administracija, i unošenje parametara u knjigu protokola
V4	NAČIN PRIPREME I ČIŠĆENJA HIRURŠKE INFEKCIJE NA KOŽI- Kako se vrši čišćenje operativnog polja na koži, incizija, ispiranje, drenaža i prevoj.Sestrinska njega i tretman dekubitusa, dijabetičkog stopala, hroničnog ulkusa. Praćenje previjanja i prepoznavanje saniranja kožnog infketa. Praćenje izgleda rane
V5	Upoznavanje sa transfuziološkim odjelom.Raspored prostroa. Prijemna ambulanta. Uzimanje krvi, određivanje krvne grupe, prvjera krvi na AIDS, hepatitis, način čuvanja, u frižideru. Administracija, -protokol knjige davaoca i primaoca. Kontrola rada sterilnosti u transfuziologiji
V6	Upoznavanje studenata sa pripremom hirurškog veša i instrumenata, za intervenciju kod rana. Priprema instrumenta, rukavica, lokalne anestezije, čišćenje same rane. Ispiranje, previjanje. Odlaganje prljavog veša, pranje instrumenta i priprema za sterilizaciju. Praćenje administracije: knjiga prokotola pacijenta, knjiga protokola malih intervencija, knjiga protokola kratkih OIV anestezija. Provjera sterilnosti, hirurškog stola, instrumenata i,sestre, mikrobiološka.
V7	upoznavanje studenta sa anestesiološkim stubom,Vrste endotrachelnih tubusa, održavanje, ,njega. Uoznavanje sa anestesiološkim lijekovima. Održavanje anestesiološkog stuba.Praćenje pacijenta u jedinici intezivne njegi, krvet, pristup, ekg ,monitoring. Održavanje higijene bolesnikovog kreveta, bolesnika. Provjera mikrobiološka. Administracije u Salis(vođenje anestesiološkog kartona), vođenje protokola u jedinic i intezivne njegi .
V8	prijem pacijenta na odjel. Sestrinski pregled donešenih nalaza. Prijem pacijenta i upoznavanje sa radom odjela. Sobe, kupatilo, kuhinja vrijeme posjete . Vizuelni pregled pacijenta :čišćenje planiranog op.polja, provjera identiteta, imali vještačke zube, zlato, sat, novac. Provjera donešenih preoperativnih nalaza, provjera KG i rh faktora, mjerenje TT,vađenje specifičnih nalaza. Preoperativna premedikacija. Administeracija: upis u sestrinski protokol, administracija
V9	UPOZNAVANJEM SA RADOM U NEUROHIRUŠKOJ SALI, orl SALI.,

	Priprema instrumenta, održavanje sterilizacija , Održavanje r čistoće na odjelu, , način previjanja, administracija ovih odjela: upoznavanjem sa sestrinskom knjigom ,protokolu operativnom, sestre instrumentarke, vođenju anesteziološkog sestrinskog protokola.		
V10	upoznavanje sa odjelima: grudnim, kardio vaskularni odjel. Raspored soba, . Sestrinska njega ovih pacijetna: praćenje: operiranih, način previjanja, praćenje konzervativnih pacijentata. Previjanje operiranih grudnog koša, vaskularnih pacijenta. Održavanje higijene u sobi, ,administracija, praćenje sestrinskih protokola, mikrobiološka provjera: instrumenta, soba, sestra.		
V11	upoznavanje studenata sa abdominalnom hirurgijom. Prijem pacijenta, priprema pacijenta za abdominalnu operaciju. Izgled operativne sale, održavanje čistoće op.sale. Priprema abdominalnih setova, veša, i čišćenje operativnog polja. Način mikrobiološke kontrole. Administracija sestrinske kinjige protokola na odjelu, u operacionoj Sali. Prvojera sterilnosti i protokol sterilnosti. Čišćenje operiranog na odjelu, vađenje drenova ,održavanje stome i anusa. Kontrola sadržaja drenova.		
V12	Pravilna i higijenski priprema I UVOĐENJE URINARNOG KATETERA. Održavanje higijene urinarnog katetera. Administracija urološkog odjela i urološke sale(pravilno vođenje sestrinskog urološkog protokola. Mikrobiolška provjera.		
V13	Vježbe:upoznavanje studenata sa gipsaonom, dijagnostikom, repozicijom održavanje čistoće ambulante za gipsaonu. Osnovne vrste traumatološko-ortopedskih instrumenta, održavanje , priprema setova,Priprema pacijenata za ovu vrstu operacije. Održavanje čistoće op.sale, odjela, Vođenje sestrinskih protokola i adminstracije.		
V14	UPOZNAVANJE STUDENATA SA PRINCIPIMA PREVIJANJA RATNIH POVREDA, KOJE SU PRIMARNO ZAGAĐENE. Održavanje instrumentarija u rastnim uslovima, Priprema zaliha za ratne uslove. Vodene hirurškog protokola (sestrinski) pregleda, previjanja, opeacija.Trijaža povređenih pacijenta po ABC sistemu hitnosti.		
V15	REPETICIJA VJEŽBI I DODATNA OBJAŠNJENJA.		
Način izvođenja nastave	Ex katedra, teoretska perdavana, praktični rad na odjelu hirurške medicine	Način ocjenjivanja studenata	Praktični rad na odjelu, usmeni ispit.
Literatura			
Obavezna	: Muminagić Opća hirurgija; Denjalić Abdominalna hirurgija. Buturović:ratna hirurgija, Sestrinske procedure.		
Dodatna			
Obaveze studenata: Prisustvo predavanjima Prisustvo interaktivnoj seminarskoj nastavi Polaganje parcijalnih ispita u dogovoru sa voditeljem predmeta			